

ESTIERCOL Y TRABAJO

25.1. ESTIERCOL: Serie histórica de la producción y su valor total

Años	Producción de estiércol (miles de toneladas)								Valor total (miles de euros)
	Bovino	Ovino	Caprino	Porcino	Equino	Aves	Conejos	Total	
1985	33.244	8.811	1.306	13.209	2.467	3.291	502	62.830	351.051
1986	34.075	9.108	1.367	15.588	2.302	3.363	486	66.289	399.451
1987	34.804	9.208	1.363	16.813	2.225	3.637	543	68.593	399.006
1988	37.308	10.696	1.566	17.653	2.374	3.385	455	73.437	438.414
1989	36.584	11.177	1.714	17.762	2.596	4.034	422	74.289	468.074
1990	36.885	11.647	1.878	18.513	2.564	4.072	424	75.983	905.121
1991	37.317	10.944	1.596	19.160	2.493	4.528	792	76.830	989.904
1992	33.499	11.025	1.463	19.837	2.400	5.213	415	73.854	946.176
1993	31.101	11.203	1.386	18.482	2.555	4.501	531	69.759	959.450
1994	33.669	12.767	1.553	21.841	2.754	5.631	505	78.720	998.934
1995	34.874	12.978	1.497	21.489	2.806	5.569	549	79.762	1.018.936
1996	35.121	12.472	1.368	21.586	2.504	6.108	548	79.707	1.045.256
1997	36.900	13.002	1.436	21.562	2.642	5.718	550	81.810	1.113.988
1998	36.979	12.400	1.353	21.241	2.587	6.210	567	81.335	1.131.308
1999	36.110	10.273	1.164	23.276	2.426	6.332	543	80.124	1.122.174
2000	37.185	11.080	1.328	25.652	2.555	6.429	469	84.697	1.074.844
2001	39.397	12.101	1.283	24.100	2.601	7.472	439	87.393	1.193.548
2002	39.310	12.957	1.553	26.842	2.721	6.957	427	90.768	1.220.333

ESTIERCOL Y TRABAJO

25.2. ESTIERCOL: Análisis provincial de producción, 2002 (miles de toneladas)

Provincias y Comunidades Autónomas	Bovino	Ovino	Caprino	Porcino	Equino	Aves	Conejos	Total
A Coruña	3.434,5	13,6	1,7	257,2	38,7	73,1	12,9	3.831,7
Lugo.....	2.516,9	26,6	6,0	238,8	76,5	50,4	9,7	2.924,9
Ourense.....	348,2	39,7	8,4	324,7	50,5	28,1	30,8	830,4
Pontevedra	943,4	20,2	2,5	222,6	71,4	491,4	38,3	1.789,8
GALICIA	7.243,0	100,1	18,5	1.043,3	237,1	643,0	91,8	9.376,8
P. DE ASTURIAS	2.816,9	21,4	9,8	36,4	173,4	17,6	2,4	3.077,9
CANTABRIA	1.863,0	35,1	8,7	13,6	103,0	13,0	8,4	2.044,8
Alava.....	335,9	58,4	2,9	21,4	21,6	5,3	0,7	446,1
Guipúzcoa	586,5	124,2	3,8	16,1	33,8	19,7	6,1	790,1
Vizcaya	524,1	52,2	4,1	12,0	60,8	23,1	2,3	678,5
PAIS VASCO	1.446,4	234,8	10,8	49,4	116,1	48,0	9,1	1.914,7
NAVARRA.....	601,1	509,3	3,9	456,1	52,7	134,1	11,3	1.768,7
LA RIOJA	335,5	122,5	6,0	125,1	36,9	193,1	17,9	836,9
Huesca	28,5	551,8	10,0	4.002,3	13,2	646,5	71,6	5.323,9
Teruel.....	123,1	556,2	4,9	502,3	3,7	52,1	3,2	1.245,5
Zaragoza	338,8	964,6	14,6	540,9	20,4	395,8	11,5	2.286,6
ARAGON	490,4	2.072,6	29,5	5.045,4	37,3	1.094,5	86,2	8.856,0
Barcelona	1.827,8	191,8	16,2	2.219,4	56,2	182,9	27,9	4.522,2
Girona.....	1.083,5	107,3	4,4	811,3	66,0	177,8	30,2	2.280,4
Lleida.....	1.553,3	156,9	10,7	2.638,3	24,6	418,1	18,0	4.819,8
Tarragona	71,1	126,9	15,0	569,9	23,7	661,9	23,8	1.492,3
CATALUÑA.....	4.535,6	582,9	46,2	6.238,8	170,5	1.440,7	99,9	13.114,7
BALEARES	266,7	175,5	8,3	35,6	78,2	174,7	1,8	740,9
Ávila.....	1.702,3	239,4	59,3	110,7	106,4	28,3	0,8	2.247,1
Burgos.....	621,0	207,0	4,1	346,8	21,9	132,0	3,4	1.336,2
León.....	1.291,2	600,7	26,9	102,2	87,6	162,7	8,7	2.280,0
Palencia.....	434,4	319,0	1,4	77,6	7,2	16,6	1,5	857,8
Salamanca.....	3.677,4	266,7	8,6	496,4	51,0	9,4	2,4	4.511,9
Segovia.....	913,5	224,4	2,0	1.390,0	27,5	102,2	2,9	2.662,5
Soria.....	167,2	210,0	2,6	436,8	8,4	11,7	18,0	854,8
Valladolid	519,6	388,4	1,0	566,1	22,3	230,5	1,4	1.729,3
Zamora.....	385,8	222,9	5,6	284,9	27,6	24,8	0,8	952,3
CASTILLA Y LEON.....	9.712,4	2.678,6	111,6	3.811,4	359,9	718,2	39,9	17.432,0
MADRID.....	671,5	74,6	8,3	3,8	51,9	124,0	0,2	934,4
Albacete.....	56,7	440,5	35,7	78,0	19,2	13,2	12,6	655,8
Ciudad Real.....	819,5	738,9	112,8	86,0	20,6	27,5	1,7	1.806,9
Cuenca.....	31,8	264,2	13,5	275,7	7,1	82,7	1,1	676,1
Guadalajara	60,7	229,7	12,0	13,2	11,0	167,8	0,2	494,7
Toledo.....	942,7	300,5	55,3	1.551,8	31,5	194,3	2,3	3.078,4
CASTILLA-LA MANCHA ..	1.911,3	1.973,8	229,4	2.004,6	89,5	485,5	17,9	6.712,0
Alicante.....	111,7	83,7	23,9	59,3	33,8	93,6	4,2	410,3
Castellón.....	28,6	83,3	12,1	782,7	5,4	153,1	11,0	1.076,3
Valencia.....	105,1	85,3	7,0	581,1	15,7	123,8	12,7	930,7
C. VALENCIANA.....	245,4	252,3	43,1	1.423,1	54,9	370,6	27,9	2.417,2
R. DE MURCIA.....	204,5	243,1	65,7	1.776,4	8,1	113,7	1,8	2.413,3
Badajoz.....	1.526,3	1.315,0	44,1	1.666,0	81,2	352,8	2,4	4.987,7
Cáceres.....	2.469,8	955,0	86,6	182,0	60,9	193,2	1,9	3.949,3
EXTREMADURA.....	3.996,0	2.269,9	130,7	1.848,0	142,1	546,0	4,3	8.937,0
Almería.....	18,1	227,1	129,6	659,4	51,1	5,9	0,6	1.092,0
Cádiz.....	783,8	25,1	41,9	66,6	89,5	11,1	-	1.017,9
Córdoba.....	412,3	214,0	21,3	92,2	86,6	20,4	0,1	846,9
Granada.....	147,8	276,9	106,4	161,8	150,9	28,0	0,7	872,5
Huelva.....	213,3	128,6	31,4	456,0	181,4	84,7	1,1	1.096,5
Jaén.....	225,3	181,3	35,7	255,3	83,3	49,5	0,3	830,6
Málaga.....	108,2	90,6	121,9	282,2	80,4	340,2	0,6	1.024,0
Sevilla.....	965,4	446,6	220,8	838,9	270,7	138,5	0,2	2.881,0
ANDALUCÍA.....	2.874,3	1.590,3	709,0	2.812,4	993,7	678,2	3,5	9.661,4
Las Palmas.....	56,7	13,9	67,2	52,2	6,6	66,9	0,7	264,1
S.C. de Tenerife	39,8	6,3	46,5	66,7	8,8	95,0	2,5	265,6
CANARIAS.....	96,5	20,3	113,7	118,9	15,4	161,9	3,2	529,8
ESPAÑA.....	39.310,3	12.957,0	1.553,3	26.842,5	2.720,8	6.956,8	427,5	90.768,1

ESTIERCOL Y TRABAJO

25.3. TRABAJO: Serie histórica del número de animales de trabajo y valor de las obradas efectuadas

Años	Número de animales						Valor total de las obradas (miles de euros)
	Toros y bueyes	Vacas	Caballar	Mular	Asnal	Total	
1985.....	4.937	173.557	76.087	106.004	87.948	448.533	206.267
1986.....	4.406	162.300	67.887	95.018	78.472	408.083	199.013
1987.....	5.708	147.570	65.169	89.869	73.267	381.583	198.382
1988.....	4.921	132.495	62.739	86.725	72.659	359.539	196.910
1989.....	3.952	123.652	58.519	83.862	70.363	340.348	206.574
1990.....	3.925	87.585	51.526	81.761	67.205	292.002	170.231
1991.....	1.806	60.806	61.008	80.952	66.020	270.592	165.633
1992.....	1.670	51.395	48.481	77.034	58.052	236.632	162.952
1993.....	1.993	49.313	31.619	69.672	51.677	204.274	132.078
1994.....	1.515	35.008	40.516	65.004	50.818	192.861	132.457
1995.....	1.396	31.378	36.838	58.300	44.470	172.382	113.603
1996.....	1.344	23.671	32.722	52.979	38.490	149.206	105.003
1997.....	813	17.112	29.624	45.973	32.605	126.127	126.303
1998.....	784	12.974	28.933	42.770	30.578	116.039	127.090
1999.....	716	9.615	27.541	41.830	28.910	108.612	131.112
2000.....	721	9.578	26.711	36.510	28.069	101.589	130.314
2001.....	715	7.280	29.833	34.247	23.299	95.374	138.339
2002.....	711	6.211	28.891	32.924	25.269	94.006	140.145

Nota.- A partir de 1990 la valoración se calcula aplicando el valor de la obrada al total de las efectuadas.

ESTIERCOL Y TRABAJO

25.4. TRABAJO: Análisis provincial de existencias de ganado para trabajo, 2002 (número de animales)

Provincias y Comunidades Autónomas	Toros y bueyes	Vacas	Caballar	Mular	Asnal	Total
A Coruña.....	16	2.200	210	5	3.200	5.631
Lugo.....	—	360	215	150	210	935
Ourense.....	250	160	60	60	90	620
Pontevedra.....	—	—	—	—	—	—
GALICIA.....	266	2.720	485	215	3.500	7.186
P. DE ASTURIAS.....	100	2.600	3.500	—	3.000	9.200
CANTABRIA.....	—	40	7.500	220	550	8.310
Alava.....	—	—	—	—	—	—
Guipúzcoa.....	—	—	—	—	—	—
Vizcaya.....	—	—	—	—	—	—
PAIS VASCO.....	—	—	—	—	—	—
NAVARRA.....	31	45	184	480	120	860
LA RIOJA.....	—	—	400	100	100	600
Huesca.....	—	—	—	—	—	—
Teruel.....	—	—	—	—	—	—
Zaragoza.....	—	—	—	—	—	—
ARAGON.....	—	—	—	—	—	—
Barcelona.....	—	—	164	96	13	273
Girona.....	—	—	—	—	—	—
Lleida.....	—	—	—	—	—	—
Tarragona.....	—	—	12	50	18	80
CATALUÑA.....	—	—	176	146	31	353
BALEARES.....	—	—	100	75	220	395
Ávila.....	—	200	500	400	1.300	2.400
Burgos.....	12	30	20	20	215	297
León.....	—	150	400	20	—	570
Palencia.....	—	—	—	—	—	—
Salamanca.....	—	10	60	80	60	210
Segovia.....	—	100	150	30	60	340
Soria.....	22	6	30	5	15	78
Valladolid.....	—	—	—	—	—	—
Zamora.....	—	—	—	—	—	—
CASTILLA Y LEÓN.....	34	496	1.160	555	1.650	3.895
MADRID.....	—	—	—	—	—	—
Albacete.....	—	—	125	387	809	1.321
Ciudad Real.....	—	—	8	122	11	141
Cuenca.....	—	—	100	140	250	490
Guadalajara.....	—	—	30	450	120	600
Toledo.....	—	—	—	—	—	—
CASTILLA-LA MANCHA.....	—	—	263	1.099	1.190	2.552
Alicante.....	—	—	50	—	50	100
Castellón.....	—	—	—	—	—	—
Valencia.....	—	—	100	—	—	100
C. VALENCIANA.....	—	—	150	—	50	200
R. DE MURCIA.....	—	—	—	41	—	41
Badajoz.....	—	—	180	4.000	1.000	5.180
Cáceres.....	—	—	850	2.000	900	3.750
EXTREMADURA.....	—	—	1.030	6.000	1.900	8.930
Almería.....	—	—	5.482	1.485	2.760	9.727
Cádiz.....	20	30	4.000	2.500	500	7.050
Córdoba.....	—	—	956	3.032	1.613	5.601
Granada.....	20	30	1.700	8.600	3.800	14.150
Huelva.....	—	—	135	2.500	1.200	3.835
Jaén.....	—	—	390	2.536	2.800	5.726
Málaga.....	50	50	500	2.500	250	3.350
Sevilla.....	100	—	780	640	35	1.555
ANDALUCÍA.....	190	110	13.943	23.793	12.958	50.994
Las Palmas.....	90	200	—	200	—	490
S.C. de Tenerife.....	—	—	—	—	—	—
CANARIAS.....	90	200	—	200	—	490
ESPAÑA.....	711	6.211	28.891	32.924	25.269	94.006

ESTIERCOL Y TRABAJO

25.5. TRABAJO: Análisis provincial de obras efectuadas por el ganado, 2002 (miles)

Provincias y Comunidades Autónomas	Toros y bueyes	Vacas	Caballar	Mular	Asnal	Total
A Coruña	0,64	88,00	16,80	0,40	384,00	489,84
Lugo.....	—	18,00	10,75	6,00	8,40	43,15
Ourense.....	27,50	9,60	7,80	7,50	13,50	65,90
Pontevedra	—	—	—	—	—	—
GALICIA	28,14	115,60	35,35	13,90	405,90	598,89
P. DE ASTURIAS	2,50	65,00	105,00	—	120,00	292,50
CANTABRIA	—	2,00	750,00	22,00	55,00	829,00
Alava.....	—	—	—	—	—	—
Guipúzcoa	—	—	—	—	—	—
Vizcaya	—	—	—	—	—	—
PAIS VASCO	—	—	—	—	—	—
NAVARRA	1,18	5,63	35,88	134,40	21,00	198,08
LA RIOJA	—	—	40,00	10,00	10,00	60,00
Huesca	—	—	—	—	—	—
Teruel.....	—	—	—	—	—	—
Zaragoza	—	—	—	—	—	—
ARAGON	—	—	—	—	—	—
Barcelona	—	—	25,42	15,84	1,60	42,86
Girona.....	—	—	—	—	—	—
Lleida	—	—	—	—	—	—
Tarragona	—	—	1,20	5,00	1,44	7,64
CATALUÑA	—	—	26,62	20,84	3,04	50,50
BALEARES	—	—	3,80	2,85	7,70	14,35
Avila	—	22,00	57,50	46,00	123,50	249,00
Burgos	1,80	4,50	2,60	4,00	21,50	34,40
León.....	—	3,00	16,00	0,80	—	19,80
Palencia.....	—	—	—	—	—	—
Salamanca.....	—	0,20	1,80	3,20	2,40	7,60
Segovia.....	—	8,00	10,50	3,30	4,80	26,60
Soria	1,32	0,24	0,90	0,25	0,60	3,31
Valladolid	—	—	—	—	—	—
Zamora	—	—	—	—	—	—
CASTILLA Y LEON.....	3,12	37,94	89,30	57,55	152,80	340,71
MADRID	—	—	—	—	—	—
Albacete.....	—	—	15,00	48,38	129,44	192,82
Ciudad Real.....	—	—	0,64	8,91	0,77	10,32
Cuenca	—	—	11,00	21,00	37,50	69,50
Guadalajara	—	—	1,95	58,50	15,60	76,05
Toledo	—	—	—	—	—	—
CASTILLA-LA MANCHA	—	—	28,59	136,79	183,31	348,69
Alicante.....	—	—	2,00	—	3,00	5,00
Castellón.....	—	—	—	—	—	—
Valencia	—	—	10,00	—	—	10,00
C. VALENCIANA	—	—	12,00	—	3,00	15,00
R. DE MURCIA	—	—	—	7,59	—	7,59
Badajoz.....	—	—	9,00	220,00	40,00	269,00
Cáceres	—	—	46,75	150,00	36,00	232,75
EXTREMADURA	—	—	55,75	370,00	76,00	501,75
Almería	—	—	—	44,55	82,80	127,35
Cádiz	2,00	3,00	1.200,00	750,00	125,00	2.080,00
Córdoba.....	—	—	95,60	303,20	—	398,80
Granada.....	1,00	1,50	51,00	645,00	190,00	888,50
Huelva	—	—	17,55	325,00	156,00	498,55
Jaén.....	—	—	39,00	380,40	336,00	755,40
Málaga.....	2,50	2,50	75,00	375,00	37,50	492,50
Sevilla	1,50	—	78,00	80,00	4,03	163,53
ANDALUCIA	7,00	7,00	1.556,15	2.903,15	931,33	5.404,63
Las Palmas.....	3,60	8,00	—	18,00	—	29,60
S.C. de Tenerife	—	—	—	—	—	—
CANARIAS	3,60	8,00	—	18,00	—	29,60
ESPAÑA.....	45,54	241,17	2.738,44	3.697,07	1.969,08	8.691,29